



# News analysis



ΤΟΥ **Π.Κ. Ιωακειμίδη**

## Κι αν καταρρεύσει το ΝΑΤΟ;

**Η** κατάρρευση του ΝΑΤΟ, μια υπόθεση αδιανόητη μόλις χθες, αντιμετωπίζεται τώρα ως ένα πιθανό ενδεχόμενο.

Η πρωθυπουργός της Δανίας Μ. Φρεντέρικσεν ανήγγειλε το τέλος της Συμμαχίας σε περίπτωση που οι ΗΠΑ καταλάβουν έδαφος μιας άλλης χώρας-μέλους του ΝΑΤΟ (Γροιλανδία) και παραβιάσουν την κυριαρχία της Δανίας. Ο πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ θέλει με εμμονικό τρόπο να προσαρτήσει τη Γροιλανδία στις Ηνωμένες Πολιτείες και για τον σκοπό αυτόν (εάν δεν καταφέρει να την εξαγοράσει) σχεδιάζει την κατάληψη της ακόμη και με τη χρήση στρατιωτικής δύναμης. Στην παρατήρηση ότι μια τόσο βίαιη ενέργεια παραβίασε τον διεθνή δίκαιο και κυριαρχία μιας άλλης χώρας-μέλους του ΝΑΤΟ μπορεί να σημάνει το τέλος της Συμμαχίας, η απάντησή του ήταν «αμφιβάλλω εάν το ΝΑΤΟ θα ήταν στο πλευρό μας σε ώρα ανάγκης».

Ο πρόεδρος Τραμπ ουδέποτε είχε βέβαια σε υψηλή υπόληψη το ΝΑΤΟ.

Δεν είναι ωστόσο η πρώτη φορά που μια χώρα-μέλος του ΝΑΤΟ εκφράζει απειλές (ακόμη και casus belli) εναντίον άλλης χώρας της Συμμαχίας. Η αντιπαράθεση Ελλάδα - Τουρκίας μετράει πάνω από πενήντα χρόνια, αν και η Τουρκία ουδέποτε ανοιχτά υποστήριξε ότι θα ήθελε να προσαρτήσει ελληνικό έδαφος. Οι δύο χώρες όμως μέλη της Συμμαχίας έφθασαν πολύ κοντά σε πολεμική αναμέτρηση χωρίς το ΝΑΤΟ να παρεμβαίνει ενεργά για την εκτόνωση της κατάστασης. Και παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις της ελληνικής πλευράς, το ΝΑΤΟ δεν μπόρεσε να θεσπίσει θεσμική διαδικασία για την αποτελεσματική αντιμετώπιση ενδο-συμμαχικών συγκρούσεων με βάση το διεθνές δίκαιο (με την εξαίρεση του μηχανισμού αποκλιμάκωσης - deconfliction mechanism - 2020).

Παρά ταύτα, στο ακραίο σενάριο κατάρρευ-

σης του ΝΑΤΟ λόγω Γροιλανδίας, θα έχουμε μια καταστροφική εξέλιξη για τα ελληνικά συμφέροντα/πολιτική ασφάλειας. Από το 1952, έτος ένταξης της χώρας ταυτόχρονα με την Τουρκία στο ΝΑΤΟ, η ελληνική πολιτική ασφάλειας και η σταθερότητα στην περιοχή διαμορφώθηκαν στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ. Με όλες τις θετικές, προβληματικές ή και αρνητικές συνδέσεις. Πέρα από την πολύπλευρη τεχνική, οργανωτική συνεργασία σε επίπεδο επιχειρησιακό, η ταυτόχρονη συμμετοχή Ελλάδας και Τουρκίας στο ΝΑΤΟ παρείχε στις δύο χώρες:

(α) Πολλαπλούς διαύλους επικοινωνίας ακόμη και στις χειρότερες στιγμές της ελληνοτουρκικής αντιπαράθεσης. Οι δύο χώρες ήταν παρούσες στο ίδιο θεσμικό πλαίσιο και ως εκ τούτου η επικοινωνία ήταν αναπόφευκτη, αναγκαία και εκτονωτική.

(β) Δέσμη κανόνων που όφειλαν να ακολουθήσουν στη διαμόρφωση και εφαρμογή της πολιτικής ασφάλειας. Οι κανόνες αυτοί συγκροτούσαν ένα οιονεί ανάχωμα σε αυθαίρετες, έκνομες, επικίνδυνες συμπεριφορές. Η ενδεχόμενη διάλυση του ΝΑΤΟ «θα ελευθερώσει» κάθε χώρα από την πειθαρχία των κανόνων αυτών. Ειδικά ευρωπαϊκές χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως η Τουρκία, οι οποίες δεν θα υπόκεινται σε κανένα πλαίσιο κανονιστικής πειθαρχίας.

(γ) Η κομβική σχέση της Ελλάδας με τις ΗΠΑ διαμορφώθηκε εν μέρει στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ και εν μέρει διμερώς. Το ίδιο και η σχέση της Τουρκίας. Οι σχέσεις αυτές αναποφεύκτως θα επαναπροσδιορισθούν σε περίπτωση ναυτικής κατάρρευσης ιδιαίτερα εάν οι δύο χώρες αναγκασθούν να κλείσουν αμερικανικές βάσεις στο έδαφός τους.

**Ο**ρισμένες συνέπειες για την Ελλάδα. Οι οποίες πολλαπλασιάζονται εάν συνεκτιμηθούν και οι επιπτώσεις στην ευρύτερη ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική ασφάλειας...

Ο **Π.Κ. Ιωακειμίδης** είναι ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος του ΥΠΕΞ και μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του **ΕΛΙΑΜΕΠ**. Από τις εκδόσεις I. Σιδέρης κυκλοφορεί το νέο βιβλίο του με τίτλο «Πέρα από τα Στερέοτυπα. Νέα Προσοδευτική Εξωτερική και Ευρωπαϊκή Πολιτική».



▶ Από το 1952, έτος ένταξης της χώρας ταυτόχρονα με την Τουρκία στο ΝΑΤΟ, η ελληνική πολιτική ασφάλειας και η σταθερότητα στην περιοχή διαμορφώθηκαν στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ

**Ο Στέφανος Κασιμάτης**  
απουσιάζει με άδεια